

Retked küpsesse suvesse

Vanarahva kalendri järgi oli eile esimene rukkiema päev. See on päev, mil kaob aovalgus ja taevasse ilmub linnutee. Öhtud jäävad pimedaks ja kodus on nüüd kohane hämaral ajal tuli üles võtta.

Teisisõnu – suur suvi hakkab läbi saama, olgu ees veel kui tahes palju sooje päevi ja päikesepaistet.

Meie kliimas elades on hädatarvilik end suvel igas mõttes laadida, varuda nii enda sisse kui ka enda ümber, sest muidu lihtsalt ei pea talvele vastu. Kui keldrisse, sahvrisse ja sügavkülmikusse juba varutud, oleks aeg mõelda, kas on varutud piisavalt ka enese sisse – suvemuljeid, suverõõmu, sumedaid päevi, kosutavaid suplusi, jalutuskäike metsaradadel ja päikeseloojanguid rannas. Kui pole ja veel mahub, siis veel ka jõuab. Uskuge, see on vähemalt niisama tähtis kui salvedesse varumine.

Selleks polegi tingimata vaja rohkemat, kui lihtsalt minna. Usina südametunnistuse rahustamiseks võib ju marjakorvigi kaasa võtta.

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

REPRO

Pitsilised kapsalehed

Märkasid kapsalehtedel väikesi hele- ja tumepruunide kilejaid laigukesi. Mõni päev hiljem olid lehed üleni auklikud ja lehe alumisel poolel nägin paari mm pikust ussikest. Ja siis veel oli ka südamikulehti söödud. Kes see kurivaim on ja mida nüüd teha?

Vastab

VÄINO PALLUM

Kirjeldatud kahjustust tekitab nii kapsaleht kui ka teistele ristõielistele köögiviljadele kapsakoi (*Plutella maculipennis*), kes on tänavu üsna agressiivne.

Kahjuri röövikud närvivad lehe alaküljel, aga lehe pealmise kattekoe (epidermise) jätab nad puutumata, mistõttu tekivadki kilejad aknakesed. Kahjustuse algfaasis on need vaid 2–3 mm läbimõõduga ega hakka eemalt silma. Vanemate röövikute ümarate söömaakende läbimõõtu ulatub kuni 1,5 cm. Kapsalehe kasvades rebeleb kahjustuskohas kattekude ja siis tekivad kilega ääristatud mitmesuguse suurusega augud. Kahjustatud taimed aga känguvad.

Tihti algab taime südamikulehtedel kahjustus varjatult. Kui on vigastatud ka kasvukuhik, ei moodusta kapsas pead või on see väike ja moondunud.

Koiröövikud on noorelt kollakashallid, täiskasvanult helerohelised, pruunika peaga ja umbes 1 cm pikad. Kui neid puudutada, hakkavad paharetid erksalt vingerdama ja laskuvad võrgendi abil maapinnale.

Valmik, kelle tiibade siruulatus on u 15 mm, lendleb mai lõpul või juuni algul ning muneb juuni keskel lehtede alumisele küljele, paigutades munad üksikult või mitme kaupa. Munemisel eelistab ta tuulevarjulises kohas kasvavaid taimi. Munad on 0,4 mm pikad, valkjaskollased.

Juuni teisel poolel kooruvad röövikud poevad lehe sammaskoesse ja õnnestuvad seal kitsukesi käike, hiljem närvivad lehe alaküljel aknakesi.

Esimene põlvkonna röövikud nukkuvad tavaliselt juuni esimesel poolel lehtede alaküljel hõredast võrgendist kookonis.

Teise põlvkonna röövikud närvivad lehti augustis. See põlvkond on esimesest arvukam ja teeb suuremat kahju.

Püsivalt soojade ja kuivade ilmade korral süüakse kapsalehed roodudeni paljaks. Nukujärgus kahjurid talvituvad taimejäänustel või mujal varjatud kohtades.

Kapsakoi arvukus ja tema rüüste erineb aastati – tõusuperioodid vahelduvad möönaperioodidega, seejuures võib vahe olla 10–15kordne. Sellist olukorda tekitab mai lõpul lõunapoolsetelt aladelt pärituulega meile kandunud koiliblika rünnak. Ületalve elab meil suhteliselt vähe kahjureid, kes ei kujuta endast kuigi suurt ohtu.

Kasvatage kapsast tuultele avatud põllul ja istutage kasvukohta võimalikult vara. Kontrollige taimi korrapäraselt, ja kui leiate üksiku röövikku, pigistage ta puruks.

Pritsige kapsast vahendiga Neem-Azal-T/S (30–50 ml/10 l), Neko Tõrvahendiga, mis on kasutamiskõlblik lahuse, või kesalille-, sibula- või koirohuleotisega. Leotistega pritsige 3–4 korda 4–5 päeva tagant. Et leotistest pritsimisvedelikud paremini kleepuksid, lisage neile pastat RS (20 ml/10 l) või spetsiaalset märgajat Contact (25 ml/10 l).

Kui aga röövikuid on tõesti arvukalt, pritsige Fastac 50ga (6–8 ml/10 l), Decis 2,5 ECga (6 ml/10 l) või Karate Zeoniga.

Kapsakoi liblikaid peletab eemale tillilõhn, selleks kasvatage kapsataimede vahel tilli.